

Врз основа на член 27 став (1) од Законот за здравствената заштита („Службен весник на Република Македонија“ број 43/12, 145/12 и 87/13), министерот за здравство донесе

У П А Т С Т В О
ЗА ПРАКТИКУВАЊЕ НА МЕДИЦИНА ЗАСНОВАНА НА ДОКАЗИ ПРИ
БАВНИ ВИРУСНИ ИНФЕКЦИИ НА ЦЕНТРАЛНИОТ НЕРВЕН СИСТЕМ

Член 1

Со ова упатство се пропишува медицинското згрижување преку практикување на медицина заснована на докази при постоење на бавни вирусни инфекции на централниот нервен систем.

Член 2

Начинот на дијагностицирање на бавни вирусни инфекции на централниот нервен систем е даден во прилог, кој е составен дел на ова упатство.

Член 3

Здравствените работници и здравствените соработници ја вршат здравствената дејност на медицинско згрижување при бавни вирусни инфекции на централниот нервен систем, по правило согласно ова упатство.

По исклучок од став 1 на овој член, во поединечни случаи по оценка на докторот може да се отстапи од одредбите на ова упатство, со соодветно писмено образложение за причините и потребата за отстапување и со проценка за натамошниот тек на медицинското згрижување, при што од страна на докторот тоа соодветно се документира во писмена форма во медицинското досие на пациентот.

Член 4

Ова упатство влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 07-8946/2
30 ноември 2013 година
Скопје

МИНИСТЕР
Никола Тодоров

БАВНИ ВИРУСНИ ИНФЕКЦИИ НА ЦЕНТРАЛНИОТ НЕРВЕН СИСТЕМ

МЗД Упатство
24.08.2009

- Супакутен склерозирачки паненцефалитис
- Прогресивна мултифокална леукоенцефалопатија
- Creutzfeldt-Jakob-ова болест (CJD)
- Поврзани извори

СУПАКУТЕН СКЛЕРОЗИРАЧКИ ПАНЕНЦЕФАЛИТИС

- Тоа е енцефалит кој е предизвикан од вирусот на морбилите кај децата и кај адултите. Со практикувањето редовен програм за вакцинација против морбили појавата на заболувањето е многу ретка.
- Заболувањето се карактеризира со бавна прогресија, влошување на психолошкиот капацитет, моторни нарушувања и мускулни грчеви.
- Во најголемиот број случаи е фатален, често резултира со смрт во период покус од две години.

Дијагноза

- Цереброспиналниот ликвор, често пати, покажува лесна моноклеарна плеоцитоза, пораст на протеинската концентрација ($>1000\text{mg/l}$), пораст на IgG-индексот и на антителата на рубела.
- Електроенцефалограмот покажува типичен наод од периодични бран-комплекси.

ПРОГРЕСИВНА МУЛТИФОКАЛНА ЛЕУКОЕНЦЕФАЛОПАТИЈА

- Прогресивна инфекција, предизвикана од рарова-вирус (JC вирус), која резултира со лезии во белата маса.
- Оваа ретка инфекција се јавува кај пациентите со лимфом, карцином, саркоидоза или со имunosупресија.
- Прогресивните моторни растројства, психијатриските симптоми и детериорацијата на когнитивните функции се карактеристични наоди.
- Генерално, болеста е фатална за 3-6 месеци.

Дијагноза

- Се базира на клиничката слика, наодот од МР на мозокот, JCV-PCR анализата за испитување на цереброспиналниот ликвор, а ако е потребно и мозочна биопсија.

CREUTZFELDT-JAKOV-OVA БОЛЕСТ (CJD)

Спорадичен CJD

- Супакутна прионска болест со деменција кај пациентите на возраст помеѓу 50-70 години со прогресивни когнитивни и моторни нарушувања и миоклонични грчеви.
- Инциденцијата на оваа спорадична болест е 1-2/1 000 000 годишно. Најчесто завршува фатално за 3-12 месеци.

Варијанта на CJD

- Bovine-а спонгиформна енцефалопатија (BSE) е прионска болест на говедата, (болест на „лудите крави“), прв пат откриена во Велика Британија во 1986 година.
- Во 1996 година беше потврдена инфекцијата кај човек, која предизвикува варијанта на CJD и ги напаѓа младите луѓе.
- До 2006 година, приближно 159 луѓе развиле варијанта на CJD во Велика Британија, најчесто на возраст од 15-35 години.
- Иницијалните симптоми вклучуваат депресија и сензорен дефицит, а подоцна деменција, церебеларална симптоматологија, миоклонус, неволни движења и други невролошки манифестации.
- За разлика од спорадичната форма, болеста трае подолго од една година, не се регистрираат ЕЕГ промени.
- Инкубацискиот период е непознат, но се проценува на 20-30 години.
- BSE може да се пренесе со трансфузија на крв. Многу држави поради тоа забранија донирање крв од луѓе кои престојувале во Велика Британија во периодот од 1980 до 1996 година.
- Досега BSE е откриена кај говедата во повеќе европски држави.

Дијагноза

- Клиничка слика.
- Рутинските тестови на цереброспиналниот ликвор и КТМ наодот се нормални, но спорадичната форма покажува прогресивни ЕЕГ промени, со трифазни остри бран-комплекси во интервал од една секунда.
- МР и некои специјални тестови на ликворот исто така покажуваат промени.
- Инфективната природа на болеста е докажана со инокулација на заразеното ткиво кај експериментални животни, каде болеста се развива по долг асимптомски латентен период.
- И покрај тоа што единствениот потврден начин за трансмисија е мозочното ткиво и корнеата, кога се лекува болниот, препорачливо е да се преземат мерки на изолација при контакт со крвни продукти.
- Причинителот е резистентен на повеќе дезинфициенси, но не и на натриум хидрооксид.

ПОВРЗАНИ ИЗВОРИ

Литература

1. Brown P. Transmissible spongiform encephalopathy in the 21st century: neuroscience for the clinical neurologist. *Neurology* 2008 Feb 26; 70(9):713-22. **PubMed**
2. Aksamit AJ. Progressive multifocal leukoencephalopathy. *Curr Treat Options Neurol* 2008 May; 10(3):178-85. **PubMed**
3. Scheld WM, Whitley RJ, Marra CM (edit). *Infections of the central nervous system*. 3rd edition 2004, Lippincott Williams et Wilkins Philadelphia, USA
4. Authors: This article is created and updated by the EBMG Editorial Team Article ID: rel00936 (036.034) © 2012 Duodecim Medical Publications Ltd

Authors: Olli Häppölä Previous authors: Jussi Kovanen Article ID: ebm00776 (036.034) © 2012 Duodecim Medical Publications Ltd

1. **EBM Guidelines 24.08.2009, www.ebm-guidelines.com**
2. **Упатството треба да се ажурира еднаш на 5 години.**
3. **Предвидено е следно ажурирање до август 2014 година.**